

Temat 4. Żyjmy aktywnie!

Gdy byli w Drohobyczu, pojechali do Truskawca – miejscowości wypoczynkowej, pełnej sanatoriów, słynnej z leczniczej wody o nazwie Naftusia. Przeszli się po deptaku, zjedli lody, spróbowali Naftusi...

- To co tu można robić, w tym waszym Truskawcu? – zapytał Darek, znudzony już nieco siedzeniem, a Naftusia mu nie smakowała.

- Ciągle musisz coś robić? – odpowiedziała Ola.

- Takie czasy, trzeba żyć aktywnie. Zawsze coś robię. A Ty lubisz nic nie robić?

- Lubię odpocząć. Mam dużo obowiązków: w szkole i w domu, więc uwielbiam czas wolny. Nie mam siły na sport.

- Nie chodzi o to, żebyście biegały z koleżankami na siłę, wokół Rudek. Chodzi mi o przyjemną aktywność: jeżdżenie na rolkach, na rowerze, pływanie, granie w piłkę. To fajnie pobyć z kolegami na boisku. Ale mamy na to mało czasu. W Polsce ciągle mamy jakieś zajęcia dodatkowe... A to dodatkowe lekcje języka angielskiego, zajęcia sportowe. Ja akurat nie, ale koledzy chodzili na basen, jeździli konno, grali w piłkę w klubach sportowych dla dzieci. Na szczęście mam mądrych rodziców – do niczego mnie nie zmuszali i nie zmuszają. Do żadnej szkoły muzycznej, rok chodziłem na dodatkowy angielski – i nic nie pamiętam, jak zawsze uczyli mnie gramatyki...

- To co lubisz robić, jak żyjesz aktywnie, tak na co dzień?

- To tak, lekcje zaczynam o 8.00, kończę ok. 14.00. Obiad. Potem odrabianie lekcji. Jak jest wiosna i jesień i dzień jest jeszcze długi, idę na boisko, gdzie gramy w coś z kolegami, albo po prostu jesteśmy razem, gadamy... Granie na komputerze, Internet, Facebook. Często jest jeszcze coś: a to dentysta jakiś, a to fryzjer, a to zakupy z rodzicami (nie cierpię!!!). W weekend często jeździliśmy z rodzicami na wycieczki: na rowerach albo piesze po szlakach turystycznych wokół Krakowa. Pomaganie w domu, odrabianie lekcji...

- Zwyczajne życie, tak samo jest u nas...

- Jak tam? Naftusia wypita? – rozmowę przerwali rodzice, którzy byli poczytać ogłoszenia o wycieczkach z Truskawca. – O czym tak rozmawialiście?

- O życiu... - westchnęli ciężko razem Ola i Darek – O życiu...

Ćwiczenia:

1. Ola powiedziała „Zwyczajne życie, tak samo jest u nas...” – czy zgadzasz się z Olą? Czym różni się życie uczniów na Ukrainie?

Myślę, że...; uważam, że...; moim zdaniem...; w Polsce..., a na Ukrainie...; w Polsce, tak samo jak na Ukrainie...; Ukraina różni się od Polski tym, że...; W Polsce, inaczej niż na Ukrainie, ...
--

2. Wyraź swoje upodobania:

Podobał (/ ła / ło / ły / li) mi się Smakował (/ ła / ło / ły / li) mi Lubię	Truskawiec Naftusia / Naftusię Dziewczyny w Truskawcu Chłopcy w Truskawcu Życie dzieci w Polsce Granie / grać na komputerze Facebook / Facebooka Chodzić do fryzjera, na zakupy Jeździć z rodzicami na wycieczki
--	--

Pamiętaj: ~~NIE: Podobał mi się ten sok.~~

3. Zaneguj powyższe zdania, np. *Nie lubię Naftusi*. Pamiętaj o zamianie biernika na dopełniacz!!!
4. Zaplanuj dobry – według Ciebie – dzień / tydzień dla ucznia. W jakich godzinach powinny być zajęcia w szkole? Jakie zajęcia po południu? Czy zaplanujesz zajęcia sportowe? Dlaczego tak / nie?

	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela

5. Powiedz, jak wygląda Twoja np. środa. Czym różni się sobota i niedziela? Jak myślisz, czego nie wypada robić w niedzielę?
6. Przeczytaj poniższą informację i wykonaj ćwiczenia związane z tekstem:

XX Międzynarodowy Festiwal Sportu Dzieci i Młodzieży



W dniach od 19 do 21 września na obiektach sportowych w Zamościu odbył się XX Międzynarodowy Festiwal Sportu Dzieci. Głównym organizatorem imprezy było Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Zamościu. Bogata infrastruktura obiektów sportowych pozwoliła na zorganizowanie zawodów o międzynarodowym zasięgu. Na krytej pływalni w sobotę odbył się Integracyjny Festiwal Sportu. Były to zawody dziewcząt i chłopców w pływaniu. Zawodnicy zmierzyli się ze sobą na czas w stylu dowolnym, klasycznym, grzbietowym i zmiennym. Ponadto odbyły się liczne konkurencje sportowe m.in. zjeżdżanie ze ślizgawki na czas, rzuty piłką do kosza czy przepychanie piłki w wodzie. W Zespole Szkół nr 4 w Zamościu rozegrano Ogólnopolski Turniej Młodzików w Badmintonie. W badmintonie wzięli udział zawodnicy w kategorii U15. Była to młodzież w wieku od 12 do 15 roku życia. W Zespole Szkół Nr 5 w Zamościu odbył się mecz piłki siatkowej. Funkcję sędziego głównego pełnił Adam Gaca, nauczyciel wychowania fizycznego i sekretarz zarządu zamojskiego TKKF-u. Na obiektach Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Królowej Jadwigi 8 został rozegrany mecz piłki nożnej Polska – Ukraina. Na hali sportowej rozegrano mecz piłki ręcznej, a na stadionie odbyło się mnóstwo konkurencji w lekkiej atletyce. A jak wypadła na festiwalu sportowym nasza młodzież z zamojskich szkół? Otóż prezentowali się dobrze, aczkolwiek w większości to młodzież z Ukrainy zajęła miejsca na podium. A dlaczego zawodnicy z Ukrainy są lepsi od naszej młodzieży? Jak słusznie zauważył prezes Agrosu, brakuje nam szkół sportowych. Zwycięzcom zostały wręczone medale przez Grażynę Walczak, przedstawicielkę Ministerstwa Sportu i Turystyki, która była pod wrażeniem uczestnictwa tak dużej ilości młodzieży z zamojskich szkół. W niedzielę w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zamościu odbył się Integracyjny Festiwal Sportowy z udziałem osób niepełnosprawnych. Rozegrano w nim zawody boccia i race runner, czyli turniej na rowerochodzikach. W piątek podczas Integracyjnego Festiwalu Sportowego z udziałem osób

niepełnosprawnych odbyło się ognisko i wspólne grillowanie. Natomiast w sobotę o godz. 20.00 dla wszystkich zawodników, którzy wzięli udział w zmaganiach przygotowano dyskotekę.

Małgorzata Kryk

<http://www.radiozamosc.pl/wiadomosc,1016,xx-miedzynarodowy-festiwal-sportu-dzieci-i-mlodziezy.html>

- Ułóż 5 pytań do tekstu, na które można odpowiedzieć TAK lub NIE, np.:

Festiwal Sportu odbył się w Zamościu. **TAK** / NIE

_____ TAK / NIE

- Wypisz z tekstu nazwy dyscyplin i konkurencji sportowych. Ile ich jest?
- Jaki inne konkurencje w lekkiej atletyce znasz? Popracuj ze słownikiem!
- „Zespół Szkół nr 4” w Zamościu – a jak nazwiesz po polsku swoją szkołę? Powiedz całym zdaniem: *Chodzę do....., do klasy.*
- Do kogo powiesz (osoby wybierz z tekstu): *wasza wysokość ☺, panie sędzio, proszę pana, panie Adamie, panie nauczycielu, panie Gaca, panie sekretarzu, panie prezesie, proszę pani, pani Grażyno, pani przedstawicielko, pani Walczak, pani Małgorzato, pani redaktor, pani Kryk.*

Powinniśmy powiedzieć:	Możemy powiedzieć:	Nie powinniśmy tak mówić!

- Zredaguj ogłoszenie / zaproszenie o dyskotecę.

Drohobycz Brunona Schulza. Notatki z księstwa Bałaku

2 Podróż do Drohobycza, środkowoeuropejskiej prowincji centrum i niepodległej republiki marzeń, miała być próbą odtworzenia czasu mitycznego i legendy o genialnej epoce. Pamiętnikarze wspominają, że ziemia we wschodniej Galicji jest rozrzutna i bogata. Obfituje w tłustą ropę, żółty tytoń, zboże ciężkie jak ołów, stare lasy, rzeki i jeziora jak ze snu, a przede wszystkim w pięknych i zdrowych ludzi: Ukraińców, Polaków i Żydów. W nocy z dwunastego na trzynastego listopada wstępuję w esencjonalność miejsca świętego. Do pradziejów Drohobycza prowadzi mnie relikw archaicznej kamiennej rzeźby monumentalnej, osadzonej od wieków w murze zewnętrznym prezbiterium fary. Ośrodkiem miasta jest rynek z ratuszem. W drodze na Uniwersytet zatrzymuję się przed pomnikiem Jerzego Drohobycza, typowego uczonego późnego średniowiecza, profesora

medycyny i astronomii w Akademii Krakowskiej, Preszburskiej i Bolońskiej. Gościł w najbardziej elitarnych salonach intelektualnych Europy, działalność naukową rozwijał na dworach oraz nawiązywał przyjazne relacje z kurialistami rzymskimi. Na wykłady wybitnego drohobyczanina uczęszczał Mikołaj Kopernik. Dowiaduję się, że mylna jest identyfikacja Jerzego Drohobycza jako założyciela miasta i pierwszego ukraińskiego autora drukowanej książki. Nieopodal rynku wyłania się drohobycka fara, która w czasie najazdów tureckich pełniła funkcję twierdzy obronnej; należy do jednego z najważniejszych zabytków architektonicznych miasta. Na szczególną uwagę zasługują dwie drewniane cerkwie: pod wezwaniem Podniesienia Krzyża Świętego i Cerkiew św. Jura należące do najpiękniejszych zabytków Kościoła Wschodniego powstałych na Ziemiach Ruskich. W przedwojennym Drohobyczu istniało wiele bożnic żydowskich. Niedaleko dworca autobusowego stoi Synagoga Duża, wzniesiona w latach 1842-1865, która uchodziła podobno za największą i najbogatszą świątynię żydowską w Europie Środkowo-Wschodniej. W czasie wojny w synagodze Niemcy urządzili stajnię, a Sowieci zbudowali magazyn meblowy. Królewskie Wolne Miasto Drohobycz słynęło na całą Galicję z miłości do Izraela. W przedwojennym Drohobyczu Żydzi jako nauczyciele dobrego tonu nadawali znaczenie kulturze, etyce i szkolnictwu. Dnia dziewiętnastego listopada 1942 roku na oczach świadków, w środku miasta, ginie Bruno Schulz zastrzelony w tył głowy przez scharführera SS Karla Güntera. Od niepamiętnych czasów bogactwem ziemi drohobyckiej była sól warzona, jednak miasto czerpało ekonomiczną siłę z pól naftowych Borysławia. Dwunastego wieku sięgają wzmianki o istnieniu podmokłej kotliny osady warzelni solnych Zwarycz. W świadomości historycznej Drohobycz słynął jako ośrodek wydobywczy i przetwórczy solanki. Z salin drohobyckich korzystali książęta ruscy, z halickiej linii Rurykowiczów. Sól była wywożona do składów książęcych i na targi. Po zabudowie dawnego Zwarycza nie zostało śladu. Tworzyła ją osada lepianek i kurnych chat, budynki dla włodarzy i szopy kryjące panwie do krystalizacji soli. Ostatnie wzmianki o piekle galicyjskim, w którym unosił się zapach nafty, pochodzą z lat dziewięćdziesiątych dziewiętnastego wieku. Źródło ropy wyschło, a sposób destylacji poszedł w zapomnienie. Okolice Borysławia słynęły z kopalni wosku. We wspomnieniach Andrzeja Chciuka pojawiają się studnie sięgające na głębokość stu metrów. Do kopalni zjeżdżało się wiadrem zawieszonym na linie. Do Drohobycza, mitycznej Atlantydy, przybywam w centrum jesieni. U bram miasta witają mnie osławione galicyjskie koty. W jesiennej porze kosztują owoce z wszystkich wieków i kultur. Trwa Drugi Międzynarodowy Festiwal Schulzowski.

Anna Banasiak

<http://www.pk.org.pl/artykul.php?id=341>

Ćwiczenia:

1. Czy zrozumiałaś / zrozumiałeś tekst? Odpowiedz na pytania:
 - Jakie miasto odwiedziła autorka eseju? Kiedy?
 - Jakie zabytki wymienia?
 - Kim był Jerzy (Jurij) Drohobycz?
 - Czy dowiemy się z tekstu, kto założył Drohobycz?
 - Jaki jest związek Mikołaja Kopernika z Jurijem Drohobyczem?
 - Jakie świątynie można wymienić w Drohobyczu?
 - Z czego słynął Drohobycz w dawnych wiekach?
 - Co obecnie odbywa się w Drohobyczu?

- Zaplanuj wycieczkę po Drohobyczu – odwiedź wszystkie miejsca wymienione w tekście. Podaj dokładne godziny. Skorzystaj z mapy Drohobycza. Zaplanuj obiad! Możesz zaproponować jeszcze inne miejsca.
- Zdobądź więcej informacji na tematy poruszone w tekście. Co wpiszesz w okno przeglądarki? Zaproponuj trzy tematy.

Google

- Zdobądź informacje na temat przemysłu naftowego w okolicach Drohobycza. Przekaż te informacje klasie.
- Przypomnij sobie sytuacje komunikacyjne:
 - Jak zapytasz o drogę na uniwersytet? _____
 - Jak podasz dzisiejszą datę? _____
 - Jak podasz swoją narodowość? _____
 - Jak wytłumaczysz drogę, np. do kościoła? _____
 - Jak zapytasz o godzinę i miejsce odjazdu autobusu do Lwowa?

 - Jak wyrazisz, że coś ci się podoba / nie podoba? _____
 - Jak wyrazisz swoje emocje: zachwytu nad jednym z drohobyckich zabytków, oburzenia na zabójstwo B. Schulza, zdziwienia, że w taki sposób wydobywano wosk? _____
- Zaprojektuj rynek miasta marzeń. Co powinno być na rynku? Co dziś najczęściej jest na rynkach miast i miasteczek Ukrainy? Jak to oceniasz? Czy po rynkach powinny jeździć samochody? Jak rozwiążesz problemy komunikacyjne?

- Uzupełnij tabelkę ortograficzną (według wzoru, przykłady dobierz z tekstu). Podaj wszystkie przykłady z tekstu.

Co?	Przykład	Piszemy	
		Małą literą	Dużą literą
Nazwy miast	<i>Drohobycz</i>		+
Nazwy regionów geograficznych	<i>Galicja</i>		
Nazwy narodowości			+
Nazwy miesięcy			
Nazwy pospolite	<i>rynek, ratusz</i>		

Imiona i nazwiska			
Nazwy instytucji	<i>Akademia Krakowska</i>		+ wszystkie słowa!!!
Nazwy kontynentów			
Nazwy mieszkańców miast	<i>drohobyczanin</i>		
Przymiotniki	<i>ukraiński</i>		
Nazwy świątyń		+*	
Grupa wiernych	<i>Kościół Wschodni</i>		
Nazwy zabytków	<i>Synagoga Duża</i>		
Tytuły	<i>książęta ruscy</i>		
Dynastie	<i>Rurykowicze</i>		
Nazwy imprez (np. festiwali)			

* Uwaga! Jeśli nazwa świątyni jest częścią nazwy własnej zabytku – piszemy dużą literą: Cerkiew św. Jura.

8. Uzupełnij tabelki: sąsiadów Ukrainy i Polski. Pamiętaj o zasadach pisowni małą / dużą literą:

Sąsiedzi Ukrainy	
Polska	<i>Polacy mieszkają w Polsce, mówią po polsku, ich stolicą jest Warszawa.</i>

Sąsiedzi Polski	
Ukraina	<i>Ukraińcy mieszkają na Ukrainie, mówią po ukraińsku, ich stolicą jest Kijów.</i>

3 **Andrzej Chciuk, *Atlantyda***

Na ogół uważa się, że najbardziej zapalczywymi, przejmującymi się, nerwowymi i wiernymi kibicami piłkarskimi na świecie są mieszkańcy Południowej Ameryki, Hiszpanii i Włoch. Drohobycz i Zagłębie Naftowe, jak wiadomo, nie leżą w tamtych stronach, a jednak drohobyccy kibice bili na łeb swą werwą i zapamiętałością największych fanatyków z Buenos Aires czy Rio de Janeiro. Dopóki drohobycki „Junak” grał w klasach C i B, na mecze chodzili tylko kibice normalni, jakich spotyka się wszędzie. Więcej się już mówiło o piłce, gdy „Junak” zaczął w klasie A zagrywać z Borysławskimi klubami „Strzelec” i „Kadimah”, zupełny zaś szal zapanował, kiedy jako jedyny przedstawiciel Zagłębia naftowego mierzył się w Lidze Okręgowej z przemyską „Polonią” i „Sianem”, jarosławskim „Ogniskiem”, samborską „Koroną”, stryjską „Pogonią”, rzeszowską „Resovią”, stanisławowską „Rewerą” i lwowskimi drużynami, takimi jak „Lechia”, „Hasmonea”, „Ukraina”, „Biały Orzeł” albo „Pogoń I B”. Na jego mecze przychodzili wszyscy. Lecz dopiero istny szal zapanował w Drohobycz, gdy Junak grał już ze „Śmigłym” z Wilna, „Śląskiem” ze Świętochłowic czy z AKS śląskim o wejście do Ligi Państwowej przed samą wojną. Na mecz eliminacyjny „Junaka” z „Rewerą” pojechało do Stanisławowa siedem pociągów specjalnych, wypełnionych po brzegi i sufity, byle tylko móc swoją drużynę na obcym gruncie dopingować. Przed pocztą drohobycką na Jegiellońskiej czekało dwa tysiące

ludzi na wynik meczu „Junaka” z lwowską „Ukrainą” we Lwowie. Na ten mecz decydujący o mistrzostwie ligi okręgowej pojechało wszelkimi środkami lokomocji do Lwowa pięć tysięcy ludzi, a byli i tacy, co dwa dni wcześniej wyszli na piechotę, choć przez Medenice było ponad 70 km przez bagna. „Ukraina” prowadziła jednym punktem przewagi przed „Junakiem” znajdującym się na drugim miejscu w tabeli. No i zanosilo się, że mistrzostwo zdobędzie „Ukraina”, był to bowiem ostatni mecz sezonu. Nawet remis, mało zresztą prawdopodobny we Lwowie, nie uratowałby „Junaka”. Gdy do czekającego w grobowej ciszy tłumy przed pocztą – a w niezwyklej i niewesołej ciszy słycać było tylko litanię z pobliskiego kościoła – wyszedł sam naczelnik poczty i krzyknął: *Wygraliśmy 4:3!* – płacząc przy tym jak dziecko – tłum oszalał. Zdobyć mistrzostwa Ligi Okręgowej zapewniało „Junakowi” prawo wzięcia udziału w rozgrywkach o wejście do Ligi Państwowej... Ale potem przysła wojna. „Junak” wyjechał na Węgry, przemieniony potem w jedenastkę reprezentacyjną Armii Polskiej Wschód, odnosił legendarne sukcesy na Bliskim Wschodzie.

Ćwiczenia:

1. Wypisz z tekstu słowa i całe konstrukcje związane z piłką nożną, np. *kibice, grać w klasach C i B, na mecze...*
2. Na podstawie usłyszanego nagrania wykreśl terminy, które **nie pojawiają się** w tekście.

Remis.	44. minuta meczu.	Eliminacje mistrzostw świata.	Dośrodkowanie.
Pierwsza połowa meczu.	Wynik 1:1	Wynik 2:1	Strzał z powietrza po ziemi
Główka Polańskiego.	Rzut karny.	Rzucić się na piłkę	Nie trafić w światło bramki.
Sytuacja sam na sam.	Ostatnie 15 minut spotkania	Aut.	Pokonać bramkarza.
Strzał na bramkę.	Reprezentacja gości.	Gol.	Strzał z rzutu wolnego.

3. Ułóż sprawozdanie z obejrzanego ostatnio meczu piłkarskiego – najlepiej takiego, w którym brała udział drużyna reprezentacji Ukrainy lub ukraińskiego klubu. Użyj słów i zwrotów z tekstu i ćw. 2. oraz poniższych. Zaczynij:

Dnia... na stadionie... odbył się mecz piłki nożnej między drużynami...

Do przerwy drużyna X prowadziła; po strzale (kogo?)...; początkowo; świetna akcja...; w... minucie meczu...

4. Przygotuj informacje nt. Euro 2012, współczesnej ukraińskiej piłki nożnej, najbliższych mistrzostwach świata i Europy w piłce nożnej – czy Ukraina i Polska biorą w nich udział, Andrzeju Chciuku, Informacje przekaż grupie.
5. Popracuj z mapą: znajdź na niej miejscowości z tekstu, zaplanuj przejazdy: samochodem, pociągiem. Jak jechać najlepiej?

6. Przygotuj informacje nt. losów Drohobycza w ostatnich 100 latach – do jakich państw należał? Jakiego okresu dotyczy powyższy fragment *Atlantydy*?
7. Uzupełnij definicję ortograficzną: Nazwy klubów sportowych zaczynamy (małą / dużą) literą.